

IV. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оцінювання досягнень учнів в галузі мистецької освіти необхідно здійснювати у площині формувального та підсумкового видів оцінювання.

Ураховуючи провідний принцип Нової української школи – дитиноцентризм, оцінювання має бути, щонайперше, особистісно-орієнтованим, і віддзеркалювати динаміку розвитку дитини, визначати її особисті переваги, досягнення у пізнавальній, художньо-творчій, іншій діяльності. Саме на це спрямовує формувальне оцінювання, яке орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня/учениці. Такий вид оцінювання триває постійно упродовж навчання дитини у школі. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого вона може досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня. Тобто по суті, формувальне оцінювання – це один з педагогічних інструментів у реалізації особистісно-орієнтованого підходу в освіті.

Формувальне оцінювання може здійснюватися у формі само- та взаємооцінювання, зокрема учні співставляють досягнутий результат своєї діяльності з її метою, аналізують успіхи і причини індивідуальних невдач у вивченні навчального матеріалу та визначають можливі шляхи їх подолання.

Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є очікувані результати навчання учнів, визначені навчальною програмою. Їх використовують для організації постійного спостереження за динамікою формування певних умінь та навичок, що співвідносяться з очікуваними результатами та особистим розвитком учня (учениці). Також їх використовують для обговорення навчального поступу з учнями та їхніми батьками або особами, які їх опікують.

Формувальне оцінювання є важливим і необхідним підґрунтям для підсумкового оцінювання – визначення співвідношення досягнень учня/учениці очікуваним результатам, зафіксованим у навчальних програмах. Адже від того, як учень/учениця виявляє/демонструє той чи той очікуваний результат навчання встановлюється рівень його досягнення, зокрема: коли учень/учениця не виявляє (або здебільшого не виявляє) визначеного очікуваного результату навчання, рівень його сформованості оцінюється як початковий; якщо учень/учениця виявляє визначені результати за допомогою педагога (або переважно за допомогою чи спонуканням педагога) – це середній рівень; про достатній рівень сформованості того чи того уміння свідчить його самостійне виявлення підлітком; високим рівнем оцінюється учень/учениця, який(-а) демонструє визначені результати навчання, може застосувати їх у нестандартних навчальних ситуаціях, проявляє ініціативність, творчість, оригінальність.

У мистецькій освітній галузі рівень досягнення обов'язкових результатів навчання Державного стандарту базової середньої освіти і, відповідно, в навчальній програмі як досягнення очікуваних результатів навчання на певний період

навчання встановлюється через:

вияв обізнаності учня/учениці у сфері мистецтва, зокрема розуміння особливостей того чи того виду мистецтва (мови, жанрів тощо);

демонстрацію учнями/ученицями практичних умінь у галузі мистецтва; виявлення учнями/ученицями естетичного ставлення - емоційного,

оцінного, критичного, до творів мистецтва, різних мистецьких явищ повсякдення, власної творчості та творчості інших.

Саме тому оцінювання результатів навчання в мистецькій освітній галузі визначено за критеріями: *пізнання та аналіз інтерпретація творів мистецтва; практична мистецька діяльність; емоційне ставлення до мистецтва*, показники яких узгоджено з результатами навчання Державного стандарту базової середньої освіти.

Група результатів навчання	Рівень досягнення результатів навчання			
	Початковий рівень	Середній рівень	Достатній рівень	Високий рівень
<i>Пізнає та аналізує та інтерпретує твори мистецтва</i>	розрізняє види мистецтва, але не визначає виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва і називає окремі виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва, характеризує основні виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва, інтерпретує виражальні засоби при аналізі творів мистецтва
	бере участь в обговоренні творів мистецтва, не пояснює свою позицію, не застосовує термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, але не пояснює свою позицію, не застосовує термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію, частково застосовує мистецьку термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію, застосовує мистецьку термінологію
<i>Здійснює практичну мистецьку діяльність</i>	демонструє практичні вміння у мистецькій діяльності (за допомогою вчителя)	демонструє практичні вміння у мистецькій діяльності (переважно за допомогою вчителя)	демонструє вміння у самостійній мистецькій діяльності	демонструє вміння у самостійній мистецькій діяльності, виявляє ініціативність, оригінальність

	використовує цифрове середовище лише в окремих ситуаціях	ситуативно використовує цифрове середовище, потребує допомоги вчителя	регулярно використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя	самостійно використовує цифрове середовище
	бере участь у колективній мистецькій діяльності лише в окремих ситуаціях	бере участь у колективній мистецькій діяльності	бере активну участь у колективній мистецькій діяльності	бере активну участь у колективній мистецькій діяльності, виявляє ініціативу
<i>Виявляє естетичне ставлення: емоційне, оцінне, критичне</i>	виявляє емоційне ставлення лише в окремих ситуаціях	виявляє емоційне ставлення, але не може схарактеризувати емоції	виявляє емоційне ставлення, пояснює емоції	виявляє емоційне ставлення, пояснює і аргументує його

Необхідною умовою реалізації завдань мистецької освітньої галузі є дотримання інтегративного підходу через узгодження програмового змісту і результатів навчання. Тому результати підсумкового оцінювання кожного учня/учениці мають бути інтегровані з урахуванням усіх видів діяльності на уроках з усіх видів мистецтва – пізнання та аналіз-інтерпретація творів мистецтва, практична діяльність в галузі мистецтва, виявлення естетичного ставлення (емоційного, оцінного, критичного), види комунікації через мистецтво. Під час підсумкового оцінювання обидва вчителі мають враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці з різних видів мистецтва та узгоджено встановлювати підсумковий рівень досягнень очікуваних результатів навчання на користь учня. Загальна підсумкова оцінка з інтегрованого курсу, узгоджена між двома вчителями, має виставлятися на кожній із двох відповідних сторінок журналу.